

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARSA

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyiltéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELTÖLTŐS SZERKESZTŐ: Dr. Katona János.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐSZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 kiadóhivataltba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Az utolsó ülészak.

— A képviselőház újra megkez-
 dte üléseit. A koalíciós kormánynak
 határideje letelik és minden valószínű-
 ség szerint az új választási törvény
 életbe léptetése előtt ez lesz az utolsó
 időszak. Ez alatt kell a kormánynak
 már több ízben közölt programját
 keresztül vinni, a melynek befejeztével
 helyét az új, a jövő képviselőház
 színepe szerint megalakulandó új
 kormány fogja átvenni.

Kétség kívül az egész ország feszült
 várakozással néz az új ülészak elé, mely
 alatt oly életbe vágó kérdések fognak
 tárgyalatni s eldöntetni, a melyek
 alkalmasak arra, hogy Magyarország
 jövő politikai képét egészen meg-
 változtassák és kihatásuk maradandó
 nyomokat fog hagyni Magyarorszá-
 g történetében. Érthető tehát, hogy maguk
 a képviselők is némi izgalommal néznek
 az ülészak elé annál is inkább, mert
 már is oly hangokat hallanak a jövő
 zenéjéről, a melyek sok képviselőnek
 a mandátumát teljesen bizonytalanná
 teszik.

A kormány maga is éri a helyzet
 fontosságát, mert be kell fejeznie azt a
 feladatot, a melyre vállalkozott. A
 koronatanácsban bizonyára szintén
 szóba került a munkaprogram; noha
 az osztrák politika vezető férfiai sok aka-
 dályt gördítettek a magyar kormány mű-
 ködése elé különösen az által, hogy ana-
 nak a terhek emelésére vonatkozólag oly
 nyilatkozatokat impuáltak, a melyek
 soha senki részéről nem tettek, bizunk
 abban, hogy ez a kormány, a mely a
 legsúlyosabb helyzetekben is oly biz-
 tosággal állotta meg helyét, nem fog
 kitérni kötelességének teljesítése elől s
 mindaddig nem hagyja ott helyét, míg
 ígéretét készpénzre nem váltotta.

A legnagyobb mértékben elitéljük
 azt az áramlatot, mely a nehéz és
 felette válságos időben még kritiku-
 sabbá akarja tenni a kormány helyzetét
 az által, hogy tendenciózus híresztelé-
 sekkel akarja fel s lefelé rontani eddigi
 presztízst. A cél természetesen nem
 lehet más, mint a koalíció szétbontása,
 Evégből mellékkérdéseket tolnak elő-
 térbe s olyképen akarják a békét
 megbontani, hogy ezt országos érde-
 kűvé fujván fel, akkorviszik a nyilván-
 nosság elé, a mikor a feszült várakozástól
 felcsigázott tömeg minden mesének a
 legkönyebben feül.

A boldogult és elhantolt szabadelvű
 párt feltámasztásáról is beszélnek. Új
 cégér alatt akart jönni a vinko. A
 magyar ember egészséges gyomra

azonban nem veszi be azt többé,
 amitől egy ízben megundorodott. Ép
 ezért hiába remélik ezek a bukott
 honfiak, hogy az utolsó ülészak épít-
 ményei majd az ő javukra teremtetnek,
 a nép, a melynek nagy tömege az
 alkotmány sáncába fog most már
 jutni, bizonyára igazolni fogja a koa-
 líciónak, de különösen a függetlenségi
 pártnak eddigi működését.

Az ülészak által tárgyalandó re-
 formok már a jövőre szólnak. A
 képviselők, a kik ezeket megszavazzák,
 már az új parlament részére építenek.
 Hát nekik természetesen erkölcsi köte-
 lességük, hogy maradandó emléket
 állítsanak maguknak az által, hogy
 utat nyitnak a politikai jogokhoz
 mindazoknak, kik ennek a hazának jó
 gyermekei s a kik eddig az uralmon
 volt párt felülről történt nyomása
 következtében soha sem tudtak hozzá
 jutni ahhoz az általános választói joghoz,
 a mely a függetlenségi párt program-
 jában már akkor benne volt, a mikor
 a Tisza-léle túzió megalkotta a szab-
 delvű pártot.

Egy rendszert temettünk el két
 esztendő előtt. A romokon ez az új
 ülészak fogja felépíteni Magyarország
 jövő parlamentiét. A régi osztraciz-
 mus helyén, a melyet mindig a hatvan-
 hetes politika képviselt, fel fog épülni
 az általános választói jog pantheonja, a
 melynek gazdája, ha Isten is úgy akarja,
 mint a magyar nép, a függetlenségi
 párt lesz.

A koalíciós kormány az utat ebben
 az utolsó ülészakban már az új kor-
 mány számára építi. A maga részére
 nem tart meg semmit, csak a becsülettel
 végzett munka felett való megelégedését,
 s a mily nagy önmegtagadással vállal-
 kozott nehéz feladatára, bizonyára ép
 oly megkönnyebbült szívvel fogja helyét
 átadni annak az alkotmányos kor-
 mánynak, melyre a korona és a vá-
 lasztók egyesült bizalma irányulni fog.

Ennek a tudatában kezdi meg
 működését a képviselőház harmadik
 ülészaka, a melynek végén már ott
 fog derengni a jövő képe. És ha szabad
 sejtetünk, ha a lefolyt két esztendő
 tanulságaira szabad támaszkodnunk s
 abból az eljövendőkre következtetést
 vonunk, akkor mi már ott látjuk a
 negyvennyolcas pártot a kormány élén,
 az alkotmánypárttal egyesülve, a nem-
 zet igaz fiai által — pártkülömbésg nélkül
 — támogatva mert ez a párt a rövid két
 esztendő leforgása alatt bebizonyította,
 hogy a legsúlyosabb időkben, a legna-
 gyobb felelősség terhe alatt, olyan poli-
 tikai érettséget tanusított, a régi
 rend romjain oly jól konszolidálta a

fejlődés erőit, hogy csak is erre lehet
 bízni az ország további vezetését.

A mikor tehát a határkőhöz érünk,
 tartsa kötelességének minden választó
 polgár, hogy ennek a pártnak további
 tevékenységét lelkesedéssel támogassa.
 Lassanként lehet csak a független
 Magyarországot kiépítéséhez a követek
 összehordani. És szintén mondhatjuk,
 hogy soha, de soha sem leszünk oly
 közel ahhoz, mint akkor, a mikor a
 negyvennyolcas alapon álló független-
 ségi párt, mint vezető kormánypárt
 veszi kezébe az ország vezetését. — O —

A Stefánia-árvaház jubileuma.

A Lévai Nőegylet legértékesebb, leg-
 nagyobb alkotása: a Stefánia-árvaház betöl-
 tte tennállásának 25-ik évét. Egy negyed-
 század a társadalmi intézmények életében,
 nálunk, Magyarországon nagyon sokat
 jelent. Mindenesetre kitartást, buzgót, lan-
 kadatlan munkásságot a szemlélő klasszikus
 honában. Nálunk az egyesületek rövid
 életük szoktak lenni. Ha egyik-másik el
 is húzza életét egy-két évtizedig, igazi
 virágzó élete csak egypár évre szól, azután
 már csak tengődés. És ha látjuk, hogy egy
 társadalmi, humanus, nem nyereségre alapult
 egyesület intézményt létesít, kicsi alappal,
 mely folyton erősödik, s huszonöt év múlva
 eléri azt a magaslatot, hogy már ország-
 szerter kezdik észrevenni, áldásdús működését
 méltányolni, akkor bátran mondhatjuk,
 hogy az hatalmas, dicsőséges intézmény,
 melynek megdönthetetlen erkölcsi alapja van,
 melynek kohója nem lobbanékony szalmatűz.

A Lévai Nőegylet büszke örömmel
 szemlélheti immár 35 éves fennállását.
 1863-ik évben történt, szeptember 15-én,
 hogy Pólya József ideiglenes elnök vezetése
 alatt megalakult a lévai hölgyek egylete,
 azon célból, hogy a szegény emberek nyo-
 morán segítsen. Be is terjesztették az alap-
 szabály-tervezetet a m. kir. helytartótanács-
 hoz jóváhagyás végett, de akkor nem en-
 gedték meg az egyesület megalakulását
 politikai okokból, mert a lévai hölgyek több-
 oknál fogva a császári kormány felete köny-
 vébe voltak beírva. Fészek töltük, hogy az
 egyesület erejét nemzeti igaztásra fogják
 felhasználni, pedig a hölgyek akkor csak a
 jótékonyaságot akarták gyakorolni. Az a
 helytartótanács úgy látzik igen jól volt
 informálva arról, hogy a lévai hölgyek fé-
 lelmetes energiát tudnak kifejteni, s amire
 vállalkoznak, azt keresztül is viszik. Az
 alakulást a helytartótanács megtiltotta.

1872 december 18-án már ismét szer-
 vezkedett az egylet, meg is alakult mint Bars-
 és Hontvármegyei Nőegylet Mácsay Lukács
 elnöklété alatt. Újból és véglegesen me-
 alakult 1873 január 5-én mint Lévai Nő-
 egylet Ipolyi Stummer Arzénia elnöklété alatt.
 Az alakuló gyűlést a tanítóképző intézetben

tartották. Működését a szegények gyámolításával kezdte, majd kisdédóvót állított fel s midőn ennek terhe más intézményre hárult, a Nőegylet nem tartotta működését befejezettnek: megalapította a jelenlegi árvaházat.

Székhelyi Mailáth Istvánné akkori elnök, jelenleg az egyesület örökös tiszteletbeli elnöke, *Holló Sándor*, akkor a nőegylet titkára vetették fel az árvaház eszméjét. Az intézmény szervezésének áldásos munkája ezek kitartó fáradozása, lankadatlan buzgó-sága mellett a Lévai takarékpénztárnak nagylelkű adományozása által nyert befejezést. Ezen intézet igazgatósága a nem-célra irányuló embereszeretet melegétől áthatva, 40,000 korona értékű házat — a forma kedvéért, vétel útján — az „árvaház céljaira“ a lévai nőegyletnek tulajdonába bocsájtotta. Így lett örök időkre biztosítva a humánus intézmény; 1882 karácsony ünnepén meg is nyílt. Akkor csak négy árvát fogadott kebelére, névszerint: *Koröny István, Foltán Ilona, Budai József, Matula János*. Ma 25 év múlva a Stefánia Árvaház 42, mondó negyvenkét árvát részesít gondos ellátásban és nevelésben. Az első évben 300 frtot szavazott meg az egyesület az árvák elátására, de csak 153 frt. 70 krajczár fogyott el ebből, a többit pócolta a lévai társadalom jószívűsége. M. az évi rendes kiadás: 12000 korona. Mindjárt alakulása első évében felségfolyamodvány útján megengedtetett, hogy az árvaház a trónörökösné nevével *Stefánia Árvaház*-nak neveztesse el.

1882-ben a nagy értékű ház átvétele, berendezése után kamatozó tőkéje volt 1875 frt. 98 krajczár, most 31,331 K. 95 fillér. Akkor 4 árvával kezdte meg működését, ma a

42 árván kívül még 30 leánygyermekkel megindítja a cseléduvelő intézetet és cselédközpontot. 25 év alatt társadalmunknak újszólván minden buzgó, munkás hölgy-és férfi tagja kivette a részét a humánus munkából a nőegylet és árvaház szolgáltaiban, de van egy jubileum tisztségviselője is: *Medvecky Károly* főorvos, aki immár 25 év óta nem lankadó buzgalommal teljesíti az árvák orvosának *nobile officiumát*.

* * *

Április hó 26-án d. u. 3 órakor a *Lévai Nőegylet* ünnepélyes közgyűlést tartott az általa létesített és fenntartott *Stefánia Árvaház* 25 éves jubileuma alkalmából. A szép számmal egybegyűlt hölgyeknek kívül jelen volt az egyletlen több férfi-tagja és más érdeklődők. *Leidenfrost Tódorné* ügyvezető elnök nyitotta meg a közgyűlést, kifejezvével lelkéből fakadt örömet a nem-célra irányuló negyedszázados fennállása és erőteljes fejlődése felett, egyúttal kifejezvével szívbeli eredő hálás köszönetét a hölgyek és mindazok iránt, akik az árvaház felvirágoztatásában önzetlenül közreműködtek. Ezután *Faraó Sámuel* titkár felolvasta kimerítő jelentését a 25 évi működésről. Ismertette az árvaház keletkezését, fejlődését, felsorolta az intézmény számos jövedelmét, akik a szerény magnak oly virágzó, terebélyes fává való növekedését tették lehetővé; bemutatta végül a múlt évi számadásokat és előterjesztette az ideai költségvetést. A jelentésből, az árvaház történetére vonatkozólag a következőket emeljük ki:

1901-ben szerződötték az árvák ápolására az irgalmas nővéreket. 1902-ben dr. *Bakó János* 10,000 koronát adományozott az árvaháznak. Ugyanezen évben *József főherceg* ő fenségének kegyes pártfogásával

az állami sorjátékok jövedelméből 10,954 K. 70 fillér utalványoztatott ki az árvaház részére; ezen két fejedelmi adomány egy-szerre hatalmasan fejlesztette az árvaház befogadó-képességét. — 1903-ban a beszercebányai keresk. és iparkamara 2 szövből — majd 5 drb. költőgépet bocsátott az árvaház rendelkezésére, ugyanezen: ezen ipari célra 800 korona államsegélyt eszközölt ki. — 1905-ben *Leidenfrost László* orsz. képviselő közbenjárására 2000 K. államsegélyt kapott az árvaház, ezt azóta évenként kiutalványozzák. Ugyanezen évben Barsvármegye törvényhatósága dr. *Benkő Lajos* indítványára a serum-slap fölőlségének felét, 859 K. 43 fillért a Stefánia Árvaház alapjához csatolni rendelte. — A *Levatic*-család 2000 koronás alapítványt tett azon célra, hogy annak kamataiból az árvaház-ból kikerült leányok férjhezmenésük esetén segélyeztessenek. — Léva r. t. város évenként segélyben részesíti az árvaházat; így a múlt évben 700 korona segélyt adott; Barsvármegye törvényhatóságától eddig nem sikerült segélyt kieszközölni. — A Nőegylet jan. 8-iki előadással egybekötött estélyének tiszta jövedelme volt 636 K. 50 fill. — Ezenkívül szép összegeket és nagy értékű terményt gyűjtöttek a Nőegylet hölgyei, *Ordódy, Ponoczky, Rudnyánszky* és *Nedecky* főbírák, adományoztak egyes községek és magánosok, mindannyian az árvák nagylelkű jöltevéi! — Ez idő szerint az árvaház vagyona készpénz és betéti könyvekben (a *Levatic*-féle alapítványt is beleszámítva): 33861 K. 12 fillér; az árvaház épületének értéke: 40,000 K., összesen 73,861 K. 12 fillér. — A múlt évi összes kiadás volt: 12,322 korona. Megjegyzendő, hogy pl. hisztre csak 169 K. 15 fillér kellett, mert

T Á R C A.

Viszontlátás.

Valaki jön
Már hallom lépteit neszt
Arcomon lángol az öröm
Az ajkam csókos lánzból ég
Szívem úgy ver, majd megszakad
De elárulnom nem szabad
Kezem remegve nyitja föl
Az ajtó reteszét.

Valaki jön
Már a kilincsen van keze
Vajjon sejt-e, érzi-e?
Hogy milyen forró vággyal várom
Karjaim ölelésre tárom
És a hosszú távollétért
Boldogító kárpótlásul
Szívemre zárom!

Valaki jön
Már átlépett a küszöbön
Vérom megdermed, a szívem elakad
Nem te vagy! nem te vagy! nem téged vártalak
Nem ismerlek reád!
A, akit én várok, újjong, ha engem lát
És nem áll tétován
Nem ilyen halovány
A hűtlenség bűne nem kisért az arcán
És nem alázatos, — büszke az alakja!
Nem koldul, nem zokog, csókom önként kapja
A szeme nem perget vesekló könnyeket
Nem térdel, nem kériel, — csak nevet, csak szeret!

Mi volt ez? . . . rémálom? . . . nehéz álom? . . .
Léptek zaját hallucinálom
Mind tavolabbról Aztán siri csend
Valaki megjött! . . . Valaki visszament!

Szakitás.

Enyém lett ismét a sok régi lom
Hítségű eskü, csalfa ígéret
Rózsaszín papíron.

Te is vissza kaptál minden hazug bókot
Arcképet, virágot elfakult levelet
Vérrel írott csókot.

De az emlékeket hogy cseréljük vissza?
Hiába haatoljuk a legmélyebb sírba
Mégis följárának, reánk találnának,
Hogy keserű váddal meg-megkísértsenek
És átíruul arcunk
Amiért túlélték „örök“ szerelmünket!

Zalay Mása.

A gyanu.

Írta: *Baróci László*.

Szálka Emil egy idő óta kerüli az embereket. Behúzódik legényes otthonába s ne adj' Isten, hogy onnét napközben ki-mozdulna. Esténként el-elvetődik a kaszinóba, ott is a legtöbbször zúgott keresi ki, körülbarrikádozza magát ujságokkal, 11 óráig föl sem veti a szemét belőlük. Tizenegykor kifzeti feketéjét, aztán szó nélkül távozik.

A kaszinóban megindul a találgatás. Mi lelte Emilt? Mi baja? Az öreg doktor mulat rajta. Nagy derűtlenség közözt jelent ki, hogy beküldi valamelyik vicclapnak, mint unikumot: „Az x-i kaszinó vigalmi bizottságának elnöke — búskomorságban szenved.“

Szegény Emil! Ha ismernék a Te nagy-nagy bánatodat, talán nem nevetnének rajtad. Vagy talán még jobban. Mert az emberiség mindenből siet tőkét kovácsolni — a maga hasznára. Nincs irgalom senkinek. Mindenki úgy gondolkozik, miért ne mulatnék a más baján, hisz: „Ma nekem, holnap neked.“ Lehet, hogy holnap ő nevet ki minket. Csak kevesen vannak olyanok, kik részvétellel járulnak a szenvedő fájdalomnak enyhítéséhez. Én részvétellel vagyok Emil iránt. Megvallom, önsébsből. Csak azért, hogy

megtudjam az ő nagy baját. Kíváncsiságomban talán az vezérel, hogy a baj tudtával könnyebben megy a vigasztalás, mert az orvos is csak ismert bajra adhat irt. Lehet, hogy érdeklődésem pusztá kíváncsiság, így vétkezem. Ah, de az erény és a bűn oly közel állanak egymáshoz, hogy csak hajszálnyira térjek el az egyikről s máris a másikban vagyok . . .

Gondolataimba mélyedve, indultam Emil után. Habár későre járt az idő, biztosra vettem, hogy még nem pihent le.

* * *

Ébren találtam. Valami iratcsomót rendezgettem, egész halom apró, színes levél közt turkálva. Szó nélkül ültém Emil mellé. Kérdő szemekkel fordult felém. Lelkiismeretem mintha pillanatra fölháborodott volna önmagam ellen, nagy zavarral feleltem a kérdő tekintetre:

— Bocsáss meg, hogy háborgatlak.

— Dehogyan háborgatsz. Sőt jól esik látogatásod.

Lelkiismeretem elnémult, a kísértés hatalmába ejtett, elröppent ajkamról a bűnös mondat:

— Mit csinálsz?

— Temetek.

— Engedd meg, édes Emilem, hogy én is a résztvevők sorába lépjek. Odaállok én is a nyitott sírgödörhöz, egy hantocska nekem is jut, amit az örökhalóra szórhatok. Talán könnyűt is ejtek, de gyászolni okvetlen fogok, mert én is csak — ember vagyok. Gyászolni meg, — úgy tudom, — szokás.

— Ne fáradj. Könnyűd, gyászod fölőlséges. Akit én temetek, az csak az én halottam. Ne gondold, hogy közönséges földi

lisztel az uradalom látja el az árvaházat, ugyancsak a faszükséget nagy részét ingyen adja az uradalom, a világítás összesen 67 koronába került, karácsonyi játékok 17 koronába (a többi ajándék) — ezek szerint tehát az árvaház egy évi szükségletei tényleges értékben a fönti összegnél tetemesen nagyobbak. Hiszen pl. egy gyermek étkezése átlag csak 123 K. 16 fillérbe kerül, ruházata 36 K. 64 fillérbe; beleszámítva a lakást, fűtést és a többi összes kiadásokat, egy gyermek tartása belekerül 333 K. 4 fillérbe. — A folyó évi költségvetés szerint szükséglet: 15,460 korona, fedezet 8,612 korona, fedezetlen hiány: 4848 korona. A múlt évben az eddig bérben volt zösztszti lakás is az árvaház csőjára alakítottatott ár, most tehát az egész épület tisztán az árvák nevelésére van berendezve, ezáltal alkalmassá lett a cselédnevelő intézmény befogadására is.

A jelentés végeztével *Leidenfrost Tódorné* elnök kedvesen megjegyezte, hogy a titkár ur egyet kifelejtett jelentéséből, azt tudniillik, hogy az árvaház ezt a nagy lendületet, a kívülről érkező, mindinkább növekvő segélyeket *Faragó Sámuel* titkár ur fáradhatatlan, minden áldozatrakés buzgóságának köszönheti, s azért indítványozza, hogy a Nőegylet hálájának csekély jeléül *Faragó Sámuelnek* jegyzőkönyvben fejezze ki hálás köszönetét és ügybuzgóságának legnagyobb fokú elismerését. — *Ezután dr. Novotny Imréné* köszönte meg az ügyvezető elnök: *Leidenfrost Tódorné*, és a gondnok: *Tóth Zsigmondné* fáradozásait, tapintatos, gondos eljárásukat, melyről az árvaház szépen virázzó állapota tanuskodik. — *Báthy László* prépost-plébános az egylet férfi-tagjai részéről üdvözölte a hölgyeket

ezen szép alkalomból, midőn nemeslelkű fáradozásuknak ily szívet emelő eredményét látják, és az emberszeretet, az árvák és elhagyottak nevében kéri őket, hogy ezen önzetlen szeretetből fakadó működésüket — melyet ime az Úr áldása támogat — továbbra is ily nemes buzgósággal folytassák. Az elnök *Leidenfrost Tódorné* urnő szép, velős szavakkal vetett véget a gyűlésnek: „Köszönettel nyitottam meg a gyűlést, mely köszönet szölt a negyedszázados működésnek, a szívet emelő eredménynek: kérelemmel fejezem be, hogy ezen buzgóság, áldozatkészség ne lankadjon, hogy a Stefánia Arvaház még szebben, nagyobb körben szolgálhassa az emberszeretet ügyét.“

Ime negyedszázados jubileum folyt le, egyszerű csendben, szerényen. A világ alig vett róla tudomást. Még azok sem, akiket ezen intézmény a nyómorúság, szenvedés, züllöttség, esetleg a lün örvényéből kiemelve, tisztességes, munkás emberekké nevelt. Szerényen elmaradtak azok is, akik ezen áldásos munkából annak idején kivettek részüket, féltek attól, hogy nemeslelkűségüket dicséret illetné, mi sem sorojuk fel az altruizmus eme hőseit, legyen érdemük teljes, megfizethetetlen.

A Stefánia Arvaház fennállása óta több száz árvát nevelt fel és adott át a tisztés életnek. Ezzel a Lévai Nőegylet örökké tartó érszobrot emelt magának. Isten áldása kísérje működését.

Róma, 1908. ápril. 19.

A Sixtini kápolnában.

Lázás izgatottsággal vártam e napot. Husvét vasárnap, az Ur Jézus föltámadásának magasztos ünnepe! A nép csak úgy

szerelem . . . S ezentúl minden szabad percemet Elzával töltöttem. Tehettem, mert náluk laktam. —

— Elmult az érettségi. „Bene-maturáns“ lettem. Sugárzó arccal terettem a bizonyítványt Elzáék elé. Ünnepelet az egész család. Elza legjobban. . . .

— Nézd e száraz gyöngyvirágot, e vérpiros szalagocskát . . . Csekélységek ugyan, de életnek talán legboldogabb napjára emlékeztetnek. . . .

Jött a pályaválasztás. Megtagadtam áldott szüleim kívánását, teljesítettem az Elzáét. Ismered jól, mily nehéz e pályán a haladás.

Elhagyatva mindenkitől, arcom verejtékével szereztem meg diplomámat a boldogabb jövő reménységével a lelkemben indultam neki az életnek. . . .

Sok az ember. A létért való küzdelemben egymás testén gázolnak át s mint a kiéheztetett farkasok, vetik magukat egyegy konc után. Undor fogott el a tapasztalt álláshajszolás láttára s keserű lett a kenyér a ráhullatott könnyeimtől, mert minden faltnál eszembe jutott, hogy voltaképen én is csak olyan vagyok, mint a többi. Én is a megélhetésért küzdök. Diákkori idealizmusom: elpárolgott. Csak egy maradt változatlan: Elza iránti szerelmem. . . .

Teltek az évek. Az idő az egyik évet úgy hajtotta a másik után, mint a téli fűgeteg a száraz bógáncsot. Tövisesek is voltak ez éveim, mint a bógáncs, s mint a bógáncs futtában barázdát von a fehér havon, úgy az én első éveim is mély nyomokat véstek lelkembe. . . . Csak egy lap maradt érintetlen lelkemben s ez az volt, melyre Elza nevért irtam. . . .

tolong szent Péter templomába az ünnepi misére. Becsukott üzletek, a harangok zúgása, a szent Péter téren összegyűlt rengeteg bércocsi mutatja, hogy ünnepe az örök város. — Nem izgatott engem ez úttal a nagy zaj, az utcák, terek változatos tarka képe, nem a San Pierre harangjainak fölséges játéka: elmémet lefogialta a tudat, hogy néhány perc és láthatom a katolikus anyaszentegyház fejét s jelenlehetek hálaadó miséjén a vaticáni Sixtus kápolnában.

Ritka szerenese, miséjét latni, hallani szent-Péter utódjának. — Amint baladok a vaticán kis, mellékbejárója felé, már látom a biborosok fekete lovas fogatait, amint robognak be, egymástán a vaticáni udvarba. — A vaticán bejáratánál szuronyos őr fogad. — Dali legény! Szeles mellén csak úgy feszül az ezüstsujtásos uniformis. Bámulatos szolgálatkészség, szorgalom jellemzi e testőröket. Valamennyi Schweiz szabadvir, s nem egy közülük csupa tudományos vágyból lesz pápai teatőr. Szabad idején szorgalmasan tanul, hiszen van rá bőven alkalom — aztán mi igen gyakran megtörténik — pappá lesz, hogy eszméivel szolgálja azt, akinek életét eddig szuronyos fegyverrel oltalmazta.

S amint átlépek a vaticán küszöbét, sajtóságs érzélem veaz rajtam erőt. Hatalmába keríti lelkemet a mult: hányaszor volt a felvilág politikai dicsősége a falakhoz kötve! Hány lánglelkű művész hagyta hátra itt kincseit a tudományok, a művészek e diszes csarnokában! — No, de nem érünk rá az emelkedésre. Csakhamar megtelik a világhíres kápolna olasz arisztokratáká, idegen is van elég, kik befolyásos egyének által jegyet szerezhettek. — A mások komor Sixtini kápolna ma diszi ve van nehéz drapériákkal; diszrahás testőrök állanak sorfalat, előkelő úraszonyok, urak arcán láthatók a kivárcsi várakozás kétségtelen jelei. Nehány pilanat s néma csendben megjelenik a szentséges Atya alabárdos kíséretével. — Az elkerített csarnokban miseruhát őt s a híres vaticáni énekkar kísérete mellett elmondja miséjét urának —

Rögös pályámon csigamódra haladtam. Mindég akadt valaki, akinek valami „szent“ pátrónusa volt s megelőzőtt a haladásban. Utamat állts. Egy-egy előléptetésekor panaszos levében fártam föl lelkemet Elza előtt s meg voltam győződve, hamarosan megjön a vigasztaló válasz. Meg is jött. Ilyenkor újult erővel láttam munkához. Elza kedvéért dolgoztam. . . .

Az elmult napokban váratlanul furcsa levelet kaptam Ezától. Ultimátumot szabott előlem. Azt írta, hogy valahára vigyük düllére ügyünket, tegyék valamit előléptetésémért, mert, . . . úgy, meg úgy . . . ő már vén lány lesz lassan. . . .

A levél megdöbentett. Rögton válaszoltam. Megirtam, hogy az őszinte szerelmemnek nincsenek föltételei. Amor istenke nem ismeri a határidős üzleteket, de, úgy látszik, Elza változott.

Gyors tempóban jött a felelet. Megirta Elza, hogy igen is változott, mert már ismeri az életet ő is, már tudja ő is, hogy színes szárnyú lepke fogdosásából nem élünk meg, hanem mindenkifőlött legfőbb a telt — éléskamra.

— Emilem, ez dicséretes változás! . . . Te úgy rogod föl. Engem meg ez a levél nagyon elkeserített. Lehet, hogy tévedek életfelfogásomban, de mindég az volt a vágyam, hogy jövőbeli élettársam — gyermek legyen. Ne tudja, hogy vannak az életnek nyómorúságai is. Ne ismerje, hogy a kenyér, mely őt is élteti, verejtéken szerzett. Ne lásson gondot, ne ismerje a létért való küzdelemet. Mert el kell ismerned nek is, ha mind a kotten terhet viszünk,

elmuláról van szó, az én halottam, — furcsa bár, — de él. Lehet, hogy valamelyik báteremben keringőzik, vagy édes kacagással, vidám dallal mulattatja környezetét.

— Szóval, Emil, téged szerelmi csalódás ért. No hallod, ez mással is megcsinál mégsem csinál — tragédiát. Te már a tragédiát is hatványozod. Mi a patvarnak? . . . Gombház. . . .

— Ne mókázz pajtás. Tudom, vigasztalni akarsz. Köszönöm.

— Most már nem értelek Emil! . . .

— Mindjárt meg fogsz érteni. Hallgass ide. S mivel sokáig fogsz hallgatni, a sok cigaretta-sodrás meg zavarja, gyújts rá egy szivarra. . . . Így ni . . .

— Emlékszel rá, mikor diákkorunkban megismerkedtem Elzával. Amolyan süldő legénykék voltunk. Elza alig 13—14 éves. Nem sorolom elő a diákszerelmem sokféle, badar megnyilvánulásait, csak azt hozom emlékezetembe, mikor egy alkalommal, nyolcadikos korunkban, úgy április közepén, öreg osztályfőnökünk udvarláson ért a kis városka még kisebb sétatérén. Másnap az öreg, rám célozva, az óra végén ezt a megjegyzést tette: „Fiúk, most már tanuljanak, itt az érettségi. A kurizálásból mennél kevesebb órát vegyenek. Külömben is a diákszerelmem olyan, mint a szalmatűz. Minél jobban piszkálják, annál jobban ég! . . .

Professzorunk idézett szavai a helyett, hogy eltántorítottak volna, még erősebbé tették vonzalmamat Elza iránt. Tűnődni kezdtem. . . . Mit? . . . Én még mindég amolyan kis diák volnék? . . . Hisz' azt mondják, hogy 1-2 hónap múlva „érett“ vagyok. . . . Az én szerelmem nem diák-

Istenének. — Míse közben megáldoztatja testvéreit, s az előkelő kiváltságosokat. Ekkor járult eléje Feilbogen bécai egyetemi tanár is feleségével és sógorövével, amely eset bejárta az egész európai sajtót. A zsidó tanár tévedés áldozata lett. — Nem ismervén a kath. egyház szertartásait, azt hitte, hogy csupán hódolat bemutatásáról van szó — e célzattal járult családijával az Ur asztalához. — Alig tudott valaki a do-logról valamit. — A jelenlevők közül csupán a Feilbogen párhoz közelállók tudták, — kik szemtanúi voltak a jelenetnek — ezt a nem mindennapi esetet. —

A mise után a pápa a baloldalon föl-állított baldachin alá térdelt s buzgó imád-ságba merült. Most mindenki megfigyelte a pápa alakját, éles vonásait. — Dorék magas ember, ősz haja harmóniában áll kicsiny te-hér capuciumjával. Jóságos arca kedvesség-et, szeretetet árul el minden ember iránt. — S amidőn a mise végével, csendesen távo-zik a kápolnából, áldást ad a jelenlevőkre, kik bizonyára szíves örömmel fognak erre a napra gondolni. —

A pápai kihallgatás csak növelheti sze-retetünket az egyházról iránt. — Ékes sza-vakkal, kedves, csengő hangon jelentette ki, hogy szeret minden embert a világon, de a magyarokat különösen szíves egész meglevél szereti. — E simpáthia pedig csak növekedni fog, mert minél többet hall a magyarokról, annál jobban szívéhez fér-közik e nép, melynek hitűsége, multja van s állandó nexusa a római cúriával. —

De azért voliak, akiknek nem tetszett ez a kihallgatás. — És pedig az osztrákok.

Fájt nekik, hogy a pápa a magyarokat fogadta előbb, s nem őket. Hallottunk is néhány megjegyzést — Kutya matyar! Min-denhova odatolakodnak, pftuj!

És mi mégis felejtethetetlen emlékekkel, fölemelt fővel távoztunk a vaticánból.

Benkóczy Emil.

nem segíthetünk egymásnak. De ha csak egyikünk a teher hordozója, a másik könnyen segíthet rajtunk. Ha másképp nem, leg-alább úgy, hogy gyöngéd kézzel letörli arcunk verítékét. Tudom, abszurdumnak tar-tod elméletemet a föllázad benned a gazda mondván: „Hogyan lehet jó gazdasszony az olyan nő, aki nem tudja, hogy mily keser-vesen szeretetett az a falat kenyér?” Iga-zad lehet. De engedd meg, én előttem na-gyobb az értéke a szerető hitvesnek, mint a jó gazdasszonynak. Mert a rossz gazdas-szony is lehet jó feleség, de a legjobb gazd-asszony is csak rüt önzésből lehet a gyenge ingó erkölcsű nő.

— De Emil, a legtöbb jó gazdasszony szerető hitves is egyben.

— Magad alatt vágod a fát. Nem azt mondd „valamennyi” csak ezt: legtöbb. Vagyis a legtöbbben kívül van még egy ha-tározatlan mennyiség, amelynek egyedei az én elméletemhez szolgálnak bizonyítási ala-nyul.

— Emil, még így is tévedsz, hiszen elveid csak nagy általánosságban szólnak, Elsára egy sem alkalmazható.

— De *gyanu* fért hozzá S ép es okból ma érkezett levelét eme, sajátke-sű felirással, fölbontatlanul küldtem vissza: „A címzett nem fogadta el.”

Hüvös reggel volt, mikor Emil lakásá-ról hasa bokorkáltam. Egy hitvány emberi gyarlóság, a *gyanu* következeseképp egy kis világ összeomlása lebegett előttem. S Isten legyen a megbocsájtója vétkenek, nem éreztem részvétet Emil iránt. Olyan kicsinyesnek találtam a szakítás okát, hogy képes voltam Emilt elítélni. Természetesen, megfellebbeztem arról, hogy én is csak — ember vagyok.

A gyermek lelki nevelése a családban.

Folytatás.

Ne feledjük el, hogy bármelyes emberi gyarlóság az zsenge elmére rombo-lóbb hatású, károsabb következményű, mint később, midőn már az értelem felfogja a gyarlóság mibenlétét és lényegét.

Ott tehát, ahol a gyermek a családban perpatvart, civódást, zsörtölődést, elégedet-lenséget, rendtelenséget, stb. lát, megszokja, miáltal megmátelyezi a lelkét is, mely fá-sulttá lesz a nemesebb dolgok iránt. Ez azonban nemcsak a család cselekedeteire, hanem beszédére is vonatkozik. Egyes csalá-dokban felette bizalmasan beszélgetnek a gyermekek előtt. A beszéd fonálában oly szavak is akadnak, melyeket a gyermeknek egyáltalán nem volna szabad hallania. Van-nak szülők, akik abban a tévhitben leledze-nek s azt hiszik, hogy a gyermek nem érti az előtte elejtett szavak tartalmát. Dehogy nem. Sokkal többször megérti, mint nem. Idővel észreveszik a hibákat, de akkor már késő. A szülők jól tudják, hogy a gyermek sokat és sokszor szeret egyet-mást kérdezni. Miadurre növekedő fantáziája és gazdag körű kíváncsisága készíti.

Válaszoljunk tehát a gyermek kérdé-seire. A válasz olyan legyen, hogy teljesen kielégítse a gyermek kérdésében rejlő ki-váncsiságát, hatványozza értelme és érzelmi-világa körét, de a káros utókövetkez-ményektől teljesen mentes legyen.

A példánál tekintettel kell lennünk a suggestió szerepére is.

Hiszen maga a nevelés voltaképpen nem más, mint suggestió.

A suggestió semmi egyéb, mint a kör-nyezet molekuláris hatásainak átvévése az egyén idegrendszerére. A hatásos minemű-sége szempontjából kétféle suggestiót kü-lönböztetünk meg. U. m. a) öntudatos, mely normális, b) öntudatlan, mely más bizo-nyos lelki rendellenességgel párosul. Mind az öntudatos, úgy pedig az öntudatlan sug-gestió lehet vagy természetes, vagy mes-terleges. Az oktatás-nevelés mesterséges suggestió. Minden egyes család; környezet más-más suggestiókat hoz létre. Tapasztalat bizonyítja, hogy a gyermek zsenge szerve-zeténél és fejlődő idegrendszerénél fogva suggerálhatóbb, mint a felnőtt egyén. Ép ezért csinyján kell bánnunk a suggestiót előidéző eszközökkel, nehogy az öntudatlan, vagyis hipnotikus jelegűvé váljék. A gyer-mek a suggestió hatásától üzetve, átveszi, illetve magáévá teszi a család tulajdonságait, szokásait, cselekedeteit, stb. Nem törődve azszal, hogy vajjon jók-e, helyesek-e azok, vagy sem.

Hibát, míg pedig súlyos hibát követ-nek el azok a szülők, akik minden egyes gyermeküket teljesen egyöntetű korlátok kívánják nevelni. Nem tekintik azt, hogy a gyermekek testi és szellemvilága sem egy-forma, hanem mindegyike külön-külön s egymástól merően elszigetelt világot alkot. A nevelés nem tőr általánosításokat. Lé-nyege: az egyéni (individualis) eljárás jel-leg. S ez magától értetődik. Mert tudvalevő, hogy azok a nevelési szabályok, amelyek pld. egy 3—5 éves gyermeknél kiváló si-kerrel alkalmazhatók; 8—10 éves gyermeknél bizonyos mértékig, avagy teljesen meddők-té bizonyulnak. Vannak ugyan egyes nevelési eszközök, amelyek majdnem minden egyes gyermek nevelésénél alkalmazhatók, de ez esetben tudatával kell birnunk a velük járó feltételek lényegével is. A neve-lés, de kivált a lelki nevelés mindenkoron az egyénhez legyen szabva s ne alkalmaz-kodjék az általánosítás szabályaihoz.

Nevelési hibának minősíthetjük a szü-lők, illetve a környezet képmutatását, nagy-képűsködését, színészkedő magatartását a gyermek előtt. Mert ha a gyermek észleli, hogy azok a cselekedetek, műveletek, melyek érzékei előtt tolnak, nem bírják az állandóság s ennek kapcsán a megbísható-ság jellegét; előbb kétkelkedővé, később pe-dig bizalmatlanná lesz irányukban.

Ilyentépp nem csoda, hogyha az ily körülmények között nevelkedő gyermek, egyik lelki hibája: a hazudás terére ra-gadtatja el magát; mi, az elhangzott elős-

mények után sokkal könnyebb, mint ellen-kezőleg.

A gyermeknevelés hibái között ott tűn-döklük a gyerek korai érettsége is. Manap-ság igen sok családban látjuk, hogy a gyer-mekek idő előtt kiragadják a maga termé-szetszabta köréből s ezzel merően előtű körükbe viszik. Az ily család rendszeren ak-kép okozkodik, míg pedig félszegen, hogy hadd szokják a gyermek az élet komoly oldalához is. Örülnek, hogy a gyermek már nem tartozik az u. n. gyermektársas-ságba, hanem a felnőttébe.

Azzal azonban édes-keveset törődnek, hogy ama természetellenes cselekedet által, melyet elkövetnek, magmátelyezik a gyer-mek veleszületett ösztöneit s érzelmeit.

Efajta értelemben a gyermek legszebb korát, melynek derűs s örömteljes napjai lettek volna, az élet ridög valóságában tölti el. Korán készen van az étellel, mely több-nyire számtalan lelki meghasonulásra, elé-gedetlenségre vezet. Maradjon tehát a gyer-mek minél tovább igazi gyermek a maga egyszerű világában. Hiszen az élet keser-veivel, bajaival amugy is megismerkedik. A gyermek igazi örömet játékaiban leli. Ön-feledten beleemélyed azokba. Maga a játék nevelőleg hat a gyermekre. Fejlesztí a gyermek érzelmi, értelmi s akaratvilágát s velejében véve alapját képezi az egyén komoly munkásságának. Ha tehát a gyer-meket elvonjuk a játéktól, rombadöntjük ama világot, melyben a gyermek természet-adta ösztöneitől, hallucinációtól, illuzióitól üzetve örömeit éli. Mert hiszen tudvalevő, hogy a gyermek teljesen az öröme van teremve. Főgondolata: a játék és a mulat-ság; ezek varázsától rózsaszínűnek, kedves-nek látja az életet. Ne tárjuk fel tehát előtte az élet csunya oldalait is akkor, amidőn védenünk kell ettől. A gyermek nevelése csak akkor szép, ha bizonyos fokú egyszerűséggel és szerénységgel párosul, Semmiféle fényűzést sem tőr meg a maga szabályaiban.

Igen sok családban ennek ép ellen-kezőt látjuk.

Lehető legdrágább ruhákkal, játéksze-rekkel stb. kedveskednek gyermekeiknek. Valóságos cifra babákká cicomázzák fel őket. Hadd lássa a világ, hogy mily csino-san és izlésesen vannak felöltözve. Az így felcicomázott gyermeket lehetőleg távol tartják minden egyes játéktól, szabadabb mozgástól, nehogy azáltal valami uton-módon bepisskítsa csinos ruháit. Ebből öaként következik, hogy az ily gyermekben meg-ölik az egyszerűség és a szerénység érzel-mét; fokozzák a gögősséget, a hiaságot, a cicomát, s miegymást. A fényűzésben elpu-hult gyermek később, esetleg bizonyos mérvű kedvezőtlen körülmények közé jut-ván, önmagával meghasonlotta, elégedetlenné lesz.

A nevelés súlyos hibája: a gyermek tulságos elkényeztetése, becézetése. Sok helyütt az elkényeztetés és a tulságos be-cézetés mindjárt a caecemőkorban kez-dődik s ennek művelete a gyermek későbbi korában is folytatódik. A gyermeket min-denkor kiszolgálják, öltöztetik, minden vágyát, kíváncsiságát feltétlenül teljesítik s semmi körülmények közt sem engedik, hogy ő is dolgozzék. A fentiek szerint a gyermek öntevékenységéről, mely az élet alapját képezi, továbbá a kellő szorgalomról szó sem lehet. Az ily gyermek léhává, zsarnokká nő fel.

Ennek kapcsán szóvá kell tennünk a gyermeknek a gyakorlati életre való neve-lését is. A gyermeknevelés csak akkor helyes, ha abban a gyakorlati életre való ölkészítés rejlik.

Sajnos — összintén be kell vallanunk, hogy a mostani gyermeknevelésben nagyon kevés a gyakorlati vonás. A jogos panasz nem annyira a fiuk, mint inkább a leányok nevelésére vonatkozik.

Látjuk, hogy a jelenkori leánynevelés-ben legkivált a cicoma, a gög, a hiaság játassa a főszerepet. Legtöbb család arra törekszik, hogy leányai minél sikkesebbek legyenek. A megkivántató sikkességet: a különböző regények olvasásában, songorá-sásban, idegen nyelvek tanulásában stb.

vélük feltalálni. A háztartás szépségei, melyek továbbint századokban érvényesültek; a mai nevelésből többé-kevésbé hiányoznak. Hja! mindez a feminizmus aknamunkájából, kohójából ered, melynek azonban előbb-utóbb szomorú következményei lesznek.

A családi nevelés súlyos bűne a gyermeknevelésel való nemtörődömség.

Az u. n. előkelőbb családok legtöbbször nem neveli direkt a gyermekeit, hanem csak indirekt. Nevelőket, nevelőnőket, stb. tart gyermekei mellett s kizárólag azokra bizza gyermekei nevelését. Az anya, vagy az atya csak nagyrítkán érintkezik gyermekeivel. A gyermekek ilyenképp mások körében nevelkednek. Mily foku lehet itt a szülők szeretete a gyermek iránt s vizont?

Azt azonban nem szabad hangoztatnunk, hogy a tehetősebb családok ne tartanak nevelőket; tartanak, de a gyermeknevelést ne bízzák tisztán a nevelőkre, hanem önmaguk is foglalkoznak azzal.

Az u. n. szegénysorsú családok, ahol a mindennapi élet küzdelmei nem engedik a gyermekneveléssel való kellő foglalkozást; gyermekük nevelését pusztán az iskolára bízzák. Abbeli eljárásukat a fenti okok miatt nem is lehet oly szigorú kritikával bírálunk, mint az előbbieket. Magától értetődik, hogy a kellő nevelésben nem részesülő gyermek számtalan lelki hibát, félszagaét hoz magával az iskolába, melyek orvoslása felette nehéz. S annál nehezebb, minél fásultabb a hiba.

Egyik-másik szülő gyakorta elegyedik gyermekei társaságába s bizalmas barátságot köt velük. Ez azonban magában véve nem hiba, mert tudvalevő, hogy a gyermek lelki világát csak az esetben láthatjuk a maga mivoltában, egészében, hogyha hozzá kellő fokig leereszkedünk. Amde hibát követ el akkor, hogyha ebbeli barátkozásukból kizárják a szülői tekintély súlyát, mely a nevelésnél tetemes jellegzetességgel bír.

Ehhez hasonló elbírálás alá vehetjük pl. a neveléshez megkivántató következetességnek, szigorúnak, türelemnek, stb., való mellőzését. A gyermeknevelés felette nagy türelmet; körültekintést igényel. Idegeskedés, kipelkedés-kapkodás, elhamarkodottság e nevelés köréből teljesen kizárandó.

E végből mindaz, amit a gyermeknevelés terén alkalmazunk, egyszerű legyen. A szülő parancsai, utasításai, felvilágosításai, stb. rövidek, világosak legyenek s ne ismétlődjenek felette gyakran, mert ez utóbbi esetben közömbössé válnak a gyermek előtt. Ha valamelyes utasítást, parancsot, stb. kiadnak; szigorú következettséggel végre is kell hajtaniuk. Epp ezért, mielőtt a szülő valamelyes parancsot kiadna; vegye fontolóra annak keresztülvihetőségét is.

Nem helyeslehet a nevelésnél a nagyfokú szigorúság sem. Vannak családok, ahol a rendesen nagyobb mérvű szigorúság és pedantéria uralkodik. A gyermeknek a legkisebb csinyjét is szigorúan megtorolják. Az ily drákói szigorban nevelkedett gyermek mások társaságában valóságos oaszisra talál, miert is szabadulni kíván családjá köréből.

Elégszer halljuk a családban, hogy ez a fiú; avagy az a leány a papa, esetleg a mama kedvence. Bizonnyos, rendesen természetadta tulajdonságai miatt; ami nagyon is helytelen, kintüntetik valamelyik gyermeküket; a többit pedig háttérbe szorítják. A papa, vagy a mama kedvence különleges jogainál fogva, melyek a szülők dédelgetéséből, elnézéséből fakadnak, testvéreit lebből, elnézéséből, makacssá, önféjűvé, türelmetlenné, zsarnokká lesz. Míg ellenben a háttérbe szorított gyermekek irigyekké, elégedetlenekké; szűleik iránt többé-kevésbé bismatlanokká válnak. Ha már minden áron kintüntetjük kegyünkkel valamelyik gyermekünket; ne tegyük azt a gyermek természetadta tulajdonságaiért (szépség, okosság, ügyesség, stb.) hanem inkább kitartó szorgalmáért, jó magaviseleteért, stb.

Záróképp szóvá kell tennünk a gyermek büntetését is. Erre nézve rövid választékosággal csak azt jegyezzük meg, hogy minden büntetés, a legenyhébb is, teljesen igazságos legyen. Mert tudvalevő,

hogy nincs rombolóbb hatása a gyermek szellemi nyilvánulásainak egysége összhangjára, mint valamelyes igazságtalan; meg gondolatlan büntetés. Mielőtt tehát a gyermeket valamelyes alkövetett vétségéért megbüntetnők, tegyük megfontolt bírálat tárgyává a vétség okát-fokát s csakis ennek megtörténte után szabjuk ki, a gyermek korához, a vétség oka- és fokához mérten, a megfelelő büntetést. Azon legyen, hogy minden büntetés bizonyos erkölcsi haszonnal párosuljon. A testi büntetés nevelés kereteiből teljesen kiküszöbölendő. Mert tudnunk kell, hogy a nevelésnél többre mehetünk pl. a nyugodt, szelid hangu utasítással, mint éktelen lármával, erőszakoskodással.

Az előadottakon kívül még számos hibát fedezhetnénk fel az egyes családok nevelésében, de e sorok szűk keretei nem engedik, hogy ezuttal abbeli ténykedésünkre tovább mehessünk. A hibák részleteiről más alkalommal szólnuk.

Vége.

Szobolovszky István.

Bars megyei Tanítók Háza s a lelkesek és jegyzők.

A bars megyei reform, lelkesek illusztriss vezér alakja, a barsi reform, egyhm. eszperese tollából egy czik jelent meg az egyik helyi társadalmi lap vezető helyén. E cikknek minden sora, minden gondolata, minden atomja meleg szeretettől van áthatva, kedves eszménk: a „Bars megyei Tanítók Háza“ iránt. Felajánlja a reform, lelkeszi kar erkölcsi tekintélyének nagy súlyát támogatóként az eszme megvalósításában, minden ellenérték követelése, minden utógondolat nélkül, csak annyit jelezvén, hogy szives és hálászeretettel fogadnák, ha annak idején a Tanítók Házában az ő tanuló gyermekeik is hehelyt találhatnának, de hozzá teszi: akár befogadtatnak, akár nem — az ideát szivesen támogatják, akár velük, akár nélkülük lesz az megalkotva.

Mint a mozgalmat megindító s vezető, és irányító Barsm. Alt. Tanítóegyesület elnöke, különös tekintettel a cikkező egyéniségére, kötelességemnek tartom a következőket elmondani.

Tény az, hogy felvetettett ez a kérdés, ezzel a kérdéssel kapcsolatban a jegyzői kar társulásának kérdése is, de minden kölcsönös kötelezettség nélkül. Leveleket is vártottam e tárgyban, sőt a jegyzői egyesület elnökét is megkerestem ez érdemben, (innét azonban választ nem kaptam) tisztviselő is említették a társulást. Ismételtlen hangsúlyozom azonban, hogy hivatalos formában ez irányban nem történt semmi. Azonban legközelebb egy bizottsági ülésben, melyben nem én elnököltem, én intézetem puhatolódozó kérdést a jelenlévőkhez: ha akár a prot. lelkeszi kar, akár a megyei jegyzői kar (jegyzői egyesület) fordulna hozzám, mint a mozgalmat vezető egyesület elnökéhez, hivatalos formában, melyre már kötelező választ kellene adnom, vajjon mi lenne a leghelyesebb válasz?

Az volt az egyhangú megállapodás, (legalább úgy emlékszem, hogy egyhangú volt) hogy természetesen az eszme: „Bars megyei Tanítók Háza“ első sorban tanító gyermekekért ölt testet, de semmi elvi akadály nincs, nem is lehet annak, hogy a prot. lelkesek, vármegyei jegyzők tanuló fiait is befogadják annak idején. Sőt ezeknek elsőség adandó mások felett, de a mennyiben hely van, hely jut, befogadható más tisztviselő gyermeke is. — Mindenesetre súlyt helyezünk a reform, lelkeszi kar kívánságának lehető teljesítésére, mert ők már a kezdet kezdetén itt vannak az erkölcsi és anyagilag támogatók sorában annélkül, hogy ezért valami ellenértéket akart volna a lelkeszi kar kikötni magának.

Én azt hiszem: a lelkeszi, jegyzői s tanító kar együttesen, a közös támogatás erkölcsi és anyagi erejével oly hatalmas intézményt tudott volna teremteni, mely befogadhatná az összes érdekeltek tanuló gyermekeit. Sajnos, ily irányban nem sikerült eddig a mozgalmat lezárásig! A jegyzői kar nem nyilatkozik, ők a mint értesültem,

állami internátust várnak. (Nem csalódnak!?) Ugy vagyunk, hogy maunkra vagyunk utalva.

Mi mindazonáltal haladunk a megkezdett úton. Istennek hála az eszme oly rendkívüli pártolásra talált, hogy az első 10.000 korona lassauként együtt lesz, s ha Isten velünk lesz, felépítjük jövőre az internátust s átadjuk a használatnak.

Bars vármegye tanítóegye hálátlan nem lesz soha, meg tudja becsülni, értékelni tudja az erkölcsi támogatás súlyát s nagy hálát érez minden tényező iránt, mely feltett céljában támogatja, tevékenységében elősegíti.

Végh István

„Barsm. Alt. t. e.“ elnöke.

Különfelek.

— Május első napja. Gyönyörű verőfény hirdette május első napjának megérkezését. Azonkívül más egyebek is. Így már korai hajnalban helybeli zenészeink jártak be a várost, az ablakok alatt elhúzván kinek-kinek kedves nótát, amelyekhez többnyire édes emlékek tapadnak. Mután ezzel a szendörgő közönség már keresztül ment a művészeti gyönyörűségek szelidebb fáján, jött az ablak-és idegrázkódtató rezes banda, új nótákat harsogtatott, meg pedig jobban, mint a régiéket! Látni, milyen példás egyetértés hatja át városunk társadalmának minden rétegét! A fővárosban ezen napon nem dolgoznak a munkások és rettegésben tartják a vagyonos osztályt, Léván pedig a munkások már éjfélkor fölkerelkednek, hogy a vagyonosnak látszó osztályt muzsikákkal édes álomba ringassák. Így van ez jól. — Május hónap küllömben kedves hónapja a magyar népnek. Nem csoda, mert ha szép, meleg és esős a május, akkor lesz minden. Ettől függ a gazdaság sorsa. Innét erednek az ősi májusi szokások, melyek egynemelyre még a pogány magyar mitológiából ered. A kath-egyház külön délestei istentiszteletet tart május havában. Adjon Isten tehát kedvező, szép május hónapot!

— Városi közgyűlés. Léva r. t. város képviselőtestülete mult hó 25.-én rendkívüli közgyűlést tartott, csekély számú tag jelenlétében. Bódogh Lajos polgármester bejelentette Babusek Gusztáv városi számvelő elhunytát, valamint a részvét kifejezésére és végítisztelegadásra vonatkozó intézkedéseit. A közgyűlés jegyzőkönyvben fejezte ki részvétét, és jóváhagyta a „halotti negyed“-nek a polgármester által történt kiutalványozását, mely összeg az elhunyt 1700 K. fizetése után 425 koronát tett ki. Jelentette továbbá, hogy Babusek számvelő betegsége alatt Stern Sándort, a javadalmi hivatal ügyvezetőjét bízta meg a számvelői teendőknél elvégzésével, de a pénzügyigazgatóság kiküldöttjei ezt apr. hó 3-án megtiltották, azért e naptól kezdve Farkas Miklóst, ki a számtiszt-könyvelői állásra pályázott, bízta meg a helyettesítéssel, kinek munkáját Stern Sándor saját hivatalos kötelességeinek elvégzése után átvette illetve felvilágosította. Stern Sándor ezen munkájáért 65 koronát, Farkas Miklós napi 5 korona napidíjat, összesen (apr. 3-tól 28-ig) 130 koronát kapott. A közgyűlés ezen intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul vette, további intézkedés gyanánt elrendelvé, hogy a számvelői teendők ellátásával Komárik Lajos pénztáros, annak helyettesítésével Torma Lajos ellenőr, az ellenőr helyettesítésével Tolnay István városi végrehajtó bizasék meg, a végrehajtót pedig a városi díjnokok helyettesítsék. Egyben határozat hozott, hogy a megürlt számvelői állás betöltésére vonatkozó intézkedések megtételére megkéréssek Bars vármegye alispánja, ugyanigy a számtiszt-könyvelő megválasztására is, mivel a korábbi pályázati felhívást, amely a törvényhatóság jóváhagyása előtt adatott ki, az alispán érvénytelennek nyilvánítván, a pályázati kérvények visszaadását és új pályázat kihirdetését rendelte el. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy ápril. hó 22-én az új tanítóképző 8000□ ölnyi telkét dr. Bathó Elek kincstári jogtanácsos tényleg a kincstár birtokába átvette. Ezzel a rk. közgyűlés véget ért.

Honvédtiszti áthelyezések.

Tardy Emil m. kir. honvéd főhadnagy a szegedi 5-ik honvéd-gyalogezredhez, Gyenes László honvédhadnagy a kolozsvári 21-ik honvéd-gyalogezredtől Lévára helyeztetett át.

A lévai sporttelep.

Alig egypár hete annak, hogy a *Lévai Sportegylet* a várostól a liget átengedése kérése, hogy azt a maga területével egyesítve, abból sporttelepet létesítsen. A sporttelep már úgyszólván kész. Szinte hihetetlen módon, a varázsveszű érintésére alakult. Az egyik pompás tennis-pálya már teljesen készen áll, egy-két hét múlva készen lesz a másik is. Pedig a pályák helyén még néhány nappal ezeiőt hepehupas terület volt, domb és mély völgy váltakoztak. A tágas fabódé, melyben a szükséges szerszámok őrzik, még tegnap d. e. 9 órákor a homokbányában állott, 2 óra múlva, azaz d. e. 11 órákor már úgy oda volt teremve a tennis pálya elé, mintha eredetileg oda építettek volna. Lesz ezeken kívül kuglizó, egy nagy rúgós, szelős csarnok, (szaléti) szonnet gyönyörű kiállítás nyílik majd a városra, kellemes látványosság lesz a két tennis-pálya, s ami fő, lúsz-s frissítővel fog szolgálni, nem feledkezvén meg az uszonnáról sem. A liget árnyas helyen ügyes allegoria fogadja be majd azokat, akik eljártak már sport-játékaikat és készülnek az *últimó-ra*. Szóval lesz minden: szórakozás, friss, üde levegő, kiállítás, kellemes árnyék, madárdal, stb ott, ahol eddig nem volt semmi, s mindent a tündéri varázslat a Sport-Egylet derék vezetői hozták létre, akik be is válták azt, amit ígértek. Akik a lelket és testet üdítő szórakozást szeretik, azok nagyon jól teszik, ha belepnek a Sport-Egyletbe (ha még nem tagjai), ezáltal is előmozdítván ezen eleterős, szép jövőjű intézmény kifejlődését. *A lévai közönség a maga érdekében cselekszik, ha a Sport-Egylet minden tőle telhető eszközzel támogatja.*

Kinevezés.

Vidor Sándor államvasuti mérnököt a lévai m. á. v. osztálymérnökégné főnökét a keresk. miniszter főmérnöké névezte ki.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete folyó hó 5-én (kedden) d. e. 6 órákor tartja rendes választmányi ülését az *Első Magyar Általános Tisztviselő Egylet* palotájában. (II. Főherceg Albrecht út 11. sz.) A meghívóval mellékelten megküldték a szakbizottság szervezeti szabályzatát és a vidéki tagok választási rendjét (levél útján való szavazás) mint javaslatokat, melyeket a főt jelzett választmányi gyűlés fog tárgyalni.

Az Ipartörvény ismertetése ma délután a városbáza kiertében folytatódik.

Egy életpálya vége. *Chlebovits István*, legutóbb magyarfalvi subsidiarius (kisegítő lelkész) a nagyszombati *dejienciába* (papi rokkantak háza, egyuttal fejeintézet) küldetvén, egyuttal a főgyházmegyei hatóság által papi hivatalától (ab ordine per modum poenae) lefüggesztetett. *Chlebovits István* lévai származású; ifjúkorában kiváló tehetségével fogva fényes pályának nézhetett elébe, de a fennálló rend korlátai közt nem bírt megmaradni, folytonos összeütközésekbe került fönnhatóságával, a társadalmi renddel, s habár merész terveket szőtt, pályáján nem főfelé, de letélel haladt s most a jobb sorára hivatott embert a nagyszombati papok-fegyintézete nyelte el.

Az agghonvéd sorsa. Már nemrégiben megemlékeztünk arról, hogy *Madarász Jónás* bácsi hivatalban van, hát most már elfogyott a hivatai is, mert a kereszt-hegyi község új, fiatalabb szőlőcsoport szerződött. *Madarász bácsi* pedig már 79 éves, azt mondják, nem bírja már a járását. Bizony ez elég baj, mert meg az ígért nyugdíj-felemelést sem utalványozták. Akkor 96 korona helyett 120 korona lenne a nyugdíj. Egy reményesség még van, hogy t. i. bejusson a fővárosi agghonvéd-menházba, ami iránt *Madarász bátyánk* már benyújtotta a folyamodványát. Igaz szívvél kívánjuk, hogy sikere legyen.

Köztéréink fásítása. Néhány év óta a városi tanács, illetve annak egyik tagja *Rácz János* gazd. tanácsnok dicseretes buzgalmat fejt ki a köztértek, utak befásítása ügyében. Megemlékeztünk már a kálnai utcai fültetéséről; a Kákai utat fiatal gyümölcs-fákkal szegélyezték, sok szép fát ültettek a temetőben, sok ezer akácfa-csemetét a Kálvária-dombon. Az akácfa-csemeték léptek — úgy látszik — a fenyőfákkal való kísérletelés helyébe. Pedig kar azt abbanhagyni. Ha éventek csak öt darab fenyőfa sikerülne is, egy pár év múlva remek sétahelyé válnak a Kálvária-domb. Hiszen most is van még egy-két üdezőld fenyő-csoport ott; ha ezek megegnék ott, megelhetne több is, csak nagyobb gondozásban kellene a facskákat reszesíteni. A város néhány száz koronát számbatna a csemeték öntözésére, akkor egypár év alatt letelne az, ami Léván hiányzik: *kellemes sétahely.* A Kálvária-dombot az Ursten is annak teremtetni. Friss, tiszta levegőjű hely, mindenfelé remek kilátás. Ha a városi tanács minden lehető elkövet a Kálvária befásítására, és nem sajnál éventekint egy kis költséget az ültetvények ápolására, *nagy kiadástól menti meg a várost*, mert előbb-utóbb bekövetkezik egy városi üdülő vagy sétahely megteremtésének szükségége. Még egy óhajtatunk van, hogy t. i. a hatóság, de a közönség minden jó érzelű tagja vegye védelmébe a fáültetvényeket, s a fakat rongáló leketlen emberek szigorú büntetésben reszesüljenek. A kálvária is lehet látni egypár csonka fenyőfát, ezek csúcsát valószínűleg karácsony előtt vágták le leketlen, gonosz emberek.

Cserebogár invázió. Épen ma egy hete indult meg az első raj cserebogár, s ebből az első napi rajzából arra lehet következtetni, hogy rengeteg sok lesz az idén. A következő hűvös, esős napok ugyan vissza szoritották őket, de az esetleg meleg májusi napokban annál nagyobb tömegben fognak megjelenni. Mindent el kell tehát követni pusztításukra. Mert nemcsak arról a rengeteg kárrol van szó, amit az idén okoznak, de majd ezeknek ivadéai (és számtalan ivadéai) három éven keresztül pajzok alakjában fogják pusztítani a növényzet gyökerét. Ha az első napokban mindenki lelkiismeretesen végzi az irtást, akkor bírní lehet velük, nem gyűlnek össze oly óriási mennyiségben. Azt szokták mondani az emberek: *minek pusztítsam én, ugys jön a szomszédból!* Dehát mindenkinek, minden szomszédnak pusztítani kell, mert ezt *törvény parancsolja*; a hatóságnak és magánosoknak is oda kell hatni, hogy a törvény szigorúan végrehajtsák. Igen praktikus dolgok cselekednek a kormány, ha ilyen cserebogár-veszedelem idején az elemi iskolák fürge népet rászabadítanak a cserebogarakra, azok majd elbánának a kártékony rovarokkal, különösen ha a gyermekek harci kedvét néhány fillér jutalommal fokozták.

Mikor a kéményseprő rossz kedvű. A kéményseprők nagy urak. Az emberek csak azért vannak a világon és tüzelnek a kályhákban és egyéb tűzhelyeken, hogy a kéményseprőknek mulatságuk és foglalkozásuk legyen. A lévai kéményseprők egyik jeles tulajdonsága, hogy ők nem akkor sepernek, amikor, ahol, és ahogyan kell, hanem akkor, ott és úgy, ahogyan nekik tetszik. Továbbá igen szeretnek mindent a maguk hasonlatosságára formálni, t. i. feketére. Már többször előfordult, hogy a háziaszony távollétében megjelent a kéményseprő, a cseléddel való érintkezés derogálván, *rendbe hozta a kályhakürtöket*, de úgy, hogy utána 3 napon át tisztogathatnak, sürolhatnak, mert minden butor, szönyeg, ruha stb. tele van korommal. Most már az a kérdés, vajjon a közönség kénytelen-e elütni ezt a vandalizmust, azért, mert talán a kéményseprő-segéd új rosszul ebédelt? Az újevkor széthordott udvarias beköszöntön egészen mást szoktak ígérni. — Már sok rendbeli panaszokat hallottunk e tárgyban, ajánljuk a városi hatóság szives figyelmébe.

A föld lakossága. Az Egyesült-Államok statisztikai hivatalának legutóbbi jelentése szerint földünkön 1563 millió ember él. Harmadrészüik, vagyis 558,862.000 keresztény. Általában vallás szerint az emberiség így oszlik meg: 272,538.000 római katolikus, 166,966.000 protestáns, 120,157.000 görögkatholikus, 216,630.000 mohamedán, 137,935.000 Budha vallású, 209,659.000 hindu, 231,516 Konfucius követője, 249.000.000 szintoista, 157 millió fetisimádó s 11,222,000 zsidó.

Köszönetnyilvánítás.

A Bars megyei Népbank igazgatósága a lévai Erzsébet fillér egyenletnek 25 koronát volt szives juttatni, mely összeg átvételét hálás köszönettel nyugtázzuk.

Liebermann Jakabné
elnök.

Weisz Simonné
penztáros.

Közgazdaság.

Szőlőbirtokosok figyelmébe.

A permetezés a legfontosabb védelmi művelet, mely szőlőterméseinket a romboló peronosporá ellen biztosítja. Minél tökéletesebb a permetező eszköz, annál biztosabb a védekezés; munkában, időben és anyagban elért megtakarítások teszik főként értékes a permetező gépet, mellyel a fenyegető veszélyt elhárítjuk. Egy iv kiváló eszköz az újabban tökéletesített „*Syphonia*” permetező, mely valamennyi eddig alkalmazásban levő szőlőpermetező között a legelőnyösebb. Ezen érdekes, hasznos kis gépet csak egyszer kell ültetett levegővel megöltetni és ezután szivattyúzás nélkül önműködőleg dolgozik. Elképzelhető tehát, hogy időben és munkában is könnyű kezelése folytán olcsóbb munkaerő is kezelheti, sőt nők is könnyedén dolgozhatnak vele. A szőlőpermetezés mellett szetszóró készületekkel a „*Syphonia*”-t kertekben, gyümölcsfák, rózsák s bármely növény permetezésére használhatjuk. A gépet lapunk hirdetésű rovatában, teljes magyaros szöveg kíséretében mutatjuk be. Főkérvük erre vonatkozólag az érdeklődő közönség szives figyelmét. Közlelbi írások ábrakkal úgy ezen hordozható, valamint a szállítható szőlő-gyógy- és növénypermetező: ö. Mayfarth Ph. és Tsa gépgyáratól kaphatók.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi április hó 25-től 1908 évi május hó 3-áig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Szűcs V. Trencsánszky M.	fiú	Gyula
Bús Anarás Szilvika Mária.	leány	Iona
Sinkó János Árendás Erzsébet	fiú	Károly
Szilárd H. Immerblum R.	fiú	halva szül.
Horváth Gyula Vörös Iona	fiú	Béla Gyula

Házasság.

Völégény és menyasszony neve	Valása
Chiba (Hiba) Béla Horváth Iona	r. kath.

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
ösv. Sztricsék József	60 éves	Tüdőgümőkór
ösv. Skrabák J. Róth M.	73 éves	Szerviszív baj

Lévai piacárak.

Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány
Buzsa m.-mássánként 21 kor. 60 fill. 22 kor. 80 fill. — Kétszeres 20 kor. 40 fill. 20 kor. 80 fill. — Rozs 18 kor. 40 fill. 19 kor. 20 fill. — Árpa 12 kor. 20 fill. 13 kor. 20 fill. — Zab 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill. — Kukorica 12 kor. 40 fill. 13 kor. 60 fill. — Lenese 20 kor. — fill. 21kor. — fill. — Bab 11 kor 60 fill. 12 kor. 40 fill. — Kőes 9 kor. 20 fill. 9 kor. 60 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként: Vörös löhere természetűl aránkamentes 200—210 Vörös löhere, kis aránkás 200—170 Vörös löhere, nagy aránkás 150—155 Luczerna, természetűl aránkamentes 175—180 Luczerna, világos szemű aránkás 160—170 Luczerna, barnás szemű 150—155 Biborhere 36—40 Baltaczin 74—76

Nyiltér.

65/1908 tkvi szám.

Arverési hirdmény!

A lévai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tripiska Pálné szül. Sumeraj Mária végrehajthatóak Hr bik Fülöp végrehajtást szenvedő elleni 28 korona 49 fillér határlékos tőkecs-
vetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a lévai kir. járásbíróság területén levő Ó Bars községben fekvő az óbarsi 113 számú tkvben A l. 1. 5. sor. 113. 600/a 2/b hrszámú ingatlanára s az 1 sorszámu ingatlanon épült 66/b 6. i. számú házára és 6/4 telek után járó közös legelő illetőségre egészen 723 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1908 évi május hó 21 ik napján **élelőtt 10 órakor Ó Bars község házánál** megtartandó nyilvános árverésbe a kikiáltási áron alul is el fognak adatni

Árverezni szandékozik tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881 évi LX t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi december hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. rendelet 8 §-ában kijelölt oradékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1882 évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1908 évi április hó 6 napján.

Hoffmann Árpád
kir. albiró.

Császárfürdő Bpesten. Nyári gyógyhely, a magyar *Írgalmas-rend tulajdona.* Elsőrangú kénés hévíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márvány fürdők; hő-lég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. *Iszap-kúra.* 200 kényelmes lakosztály. Széles kezei, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

Kiadó: Kalvin téren kirakattal elállított bolti helyiség 2 műhely szobával; bővebbet *Forgács Mihály* tulajdonosnál; ugyanott saját termései zománc-féher és vörösrő bor 50 literen felül kapható.

Benzin-cséplő motor teljesen új, 4 lőerejű Prosznitzki Kóvorki gyártmány halál-
eset miatt gyári áron a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb értesítést ad. Léván: özv. *Juhász Lászlóné* Szepesy neze 2. Inollyagon: *Juhász Zoltán* vaskereskedő.

Zsákkölcsönző Léván kölcsön zsákokat úgy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákat és zsákokat is jutányos áron elad *Ungár Adolf Léva Kohári utca.*

Bérbeadó ház. Léván a Ladányi utcában levő 4. számú ház, áll egy 4 szobás lakásból, istálló helyiségből, kocsiszinből, ezenkívül egy kertből és egy gabonaraktárból, 120 vagon befogadására, mely augusztus 1-től több évre kiadó, esetleg el is adható. Bővebb felvilágosítás *Reitmann Ignác* urnál Léván.

Haggenmacher sör.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy folyó 1908 évi március hó 1-től a „Haggenmacher“ kőbányai és budafoki sörgyárak közkedveltségnek örvendő sörreinek raktárát Léva és vidéke részére átvettük.

Rendeléseket pontosan eszközlünk és a sört bármikor házhoz szállítjuk.

Braun József és fia.

Görcs csillapító szélhajtó Hodony-osóppek

1844 óta használatban levő étvágygerjesztő, emésztést elősegítő háziszer.

Egy üveg ára 1 k.

Két üvegnél kevesebb (2 K. 50 f. utánvét mellett) postán nem küldetik.

Beszerezhető:

Bittner Gyula gyógyszerárában
Gloggnitz (Alsó-Austria.)

Bars- és Hont megyéket érdeklő vasuti uj menetrend 1908. május hó 1-től.

G-Berzence-Léva. Léva-Csata-Parkány-Nána.				Parkány-Nána-Csata-Léva. Léva-Gr-Berzence.				
Gr-Berzence ind.	545	12 30	600	Budapest ind.	270	10 00	7 00	6 50
Jána . . .	551	12 38	608	Bécs ind.	945	10 55		
Saskó-Váralja	*600	12 49	619	Parkány-Nána ind.	4 18	5 35	8 50	8 50
Gr-Szt.-Kereszt	607	1 06	641	Köhid-Gyarmath	4 35	5 52	9 07	9 07
Geletnek-Szkléuó	624	1 26	704	Kéménd . . .	4 50	6 07	9 22	9 22
Szénásfalu-Vihnye	630	1 34	715	Bény	5 02	6 19	9 34	9 34
Zsarnóca	649	2 05	747	Csata érk.	5 13	6 31	9 46	9 47
Zsarnóca-Fürészam.	*654	*2 10	*752	Csata ind.	5 38	6 39	10 01	9 55
Garamrév	700	2 17	759	Oroszka	5 46	6 47	10 09	10 03
Rudnó	710	2 22	820	Garam-Damásd	5 56	6 57	10 19	10 13
Ujbánya . . .	716	2 42	843	Zseliz	6 08	7 09	10 32	10 23
Bars-Berzence 6. órh.	726	2 52	853	Nagy-Salló	6 36	7 36	11 00	10 53
Gr-Szt.-Benedek	745	3 13	*916	Alsó Várad	6 53	7 53	11 17	11 10
Kovácsi	755	3 24	927	Nagy-Szece	*658	*7 58	*11 22	11 15
Nagy-Koszmály	804	3 37	943	Léva érk.	7 10	8 10	11 34	11 27
Léva érk.	819	3 54	1000	Léva ind.	7 25	8 20	12 10	-
Nagy-Szece ind.	930	4 08	5 05	Nagy-Koszmály	749	8 38	12 31	
Alsó-Várad	*942	*4 19	5 17	Kovácsi	759	8 46	12 41	
Nagy-Salló	948	4 25	5 23	Gr-Szt.-Benedek	819	9 04	1 02	
Zeliz	1010	4 47	5 46	Bars-Berzence 6. órh.	*831	*9 14	*1 13	
Garam-Damásd	1033	5 08	6 08	Ujbánya	854	9 25	1 32	
Oroszka	1045	5 20	6 20	Rudnó	905	9 30	1 39	
Csata érk.	1055	5 30	6 31	Garamrév	917	9 41	1 51	
" ind.	11 02	5 37	6 38	Zsarnóca-Fürészam.	926	9 47	1 59	
Bény	11 08	5 57	6 56	Zsarnóca	954	10 00	2 14	
Kéménd	11 21	6 14	7 09	Szénásfalu-Vihnye	1012	10 13	2 33	
Köhid-Gyarmath	11 32	6 29	7 20	Geletnek-Szkléuó	1033	10 19	2 40	
Parkány-Nána érk.	11 45	6 46	7 33	Garam-Szt.-Kereszt	1108	10 37	3 06	
Budapest felé . ind.	12 02	7 05	7 49	Saskó-Váralja	1118	10 44	3 15	
" érk.	12 35	8 27	8 22	Jána	1129	10 53	3 25	
" ind.	3 12	9 09	8 23	Gr-Berzence	1137	11 00	3 33	
" érk.	1 40	9 45	9 30					
" ind.	5 30	11 33	10 55					
Bécs felé ind.	3 33	12 17	8 21					
" érk.	6 55	6 20	5 39					

B-Gyarmat-Parkány-Nána és vissza.				Érsekujvár-Kis-Tapolcsány és vissza.				
B-Gyarmat ind.	315	8 20	2 27	Érsekujvár ind.	440	9 17	4 40	8 45
Dejtár	343	8 44	2 52	*Bánkeszi 3 sz. órh.	452	9 30	4 52	*8 57
Ipoly-Vecze	*359	*9 00	*3 09	N-Surány érk.	500	9 38	5 00	9 05
Drégely-Palánk	415	9 15	3 23	Nagy-Surány ind.	502	9 53	5 02	9 15
Ipolyság érk.	433	9 33	3 42	Zsitva-Födemes	514	10 07	5 14	9 27
Ipolyság ind.	445	9 40	3 50	Kis-Mánya	522	10 17	5 22	*9 35
Visk	509	10 01	4 12	Mánya	529	10 28	5 29	9 41
Szakállos	528	10 19	4 32	*Szt. Mihályúr	537	10 38	5 37	*9 49
Bél	*535	10 30	4 45	Vajk	546	10 49	5 46	9 58
Ipoly-Pásztó	552	10 43	5 02	Verebély	608	11 16	6 08	10 18
Zalaba	608	11 00	5 19	Zsitva-Ujfalu	619	11 29	6 19	10 29
Csata érk.	620	11 13	5 32	*Betekints	627	11 39	6 27	*10 37
Csata ind.	656	11 18	5 57	Taszár	635	11 49	6 35	10 45
Parkány-Nána	749	12 12	7 05	Aranys-Maróth	748	12 12	6 45	11 58
Vissza.				Kis-Tapolcsány	758	12 24	6 58	11 05
Parkány-Nána ind.	855	4 18	5 35	Vissza.				
Csata érk.	951	5 20	6 31	Kis-Tapolcsány	510	8 36	4 03	8 33
Csata ind.	1012	5 43	6 50	Aranys-Maróth	520	8 54	4 12	8 51
Zalaba	1028	5 57	7 04	Taszár	532	9 10	4 24	9 11
Ipoly-Pásztó	1047	6 15	7 24	*Betekints órh.	535	9 18	*4 30	*9 21
Bél	1058	*6 24	*7 34	Zsitva-Ujfalu	547	9 28	4 39	9 34
Szakállos	1116	6 40	7 50	Verebély	609	9 54	5 01	10 09
Visk	1132	6 55	8 08	Vajk	619	10 07	5 11	10 26
Ipolyság érk.	1154	7 16	8 30	*Szt. Mihályúr	627	10 17	*5 19	10 38
Ipolyság ind.	1200	7 20	8 51	Mánya	635	10 34	5 28	10 56
Drégely-Palánk	1222	7 39	9 13	Kis-Mánya	640	10 40	*5 33	11 03
Ipoly-Vecze	1235*	*7 51	*9 25	Zsitva-Födemes	649	10 54	5 42	11 20
Dejtár	1257	8 09	9 43	Nagy-Surány érk.	700	11 09	5 53	11 37
B-Gyarmat	1 20	8 33	10 07	" ind.	710	11 15	5 58	11 42
				*Bánkeszi órh.	718	11 23	*6 06	*11 50
				Érsekujvár érk.	730	11 35	6 18	12 02

A fekete vonallal aláhuzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják. gy = gyorsvonat; s = személyvonat. *jelzetek feltételes megállás.

„Utmutató“ legujabb vasuti menetrend kapható:
Nyitrai és Társa
könyv-, papir- és zeneműkereskedésben Léván.

A bars megyei Léva városához
husz percznyi társaságra tekvő

kisebb birtok

(körülbelül 270 hold tiszta szántóföld) előnyös
üzleti feltételek mellett eladó. Bővebbet:

Dr. Burger ügyvédi irodája
Budapest, IV. ker., Régi posta utca 5. szám.

* Védjegy: „Horgony” *

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már
sok év óta legjobb fájdalomosillapító szemek
bizonyult közvényénél, oszánál és meghüle-
seknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak
olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony”
védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellá-
tott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben
K-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden
gyógyszertárban kapható. — Főraktár:
Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszához”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügy-
miniszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXII.
sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítók-
nak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály húzása **1908. május hó 21. és 23-án** tartatik meg. A
huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi köz-
jegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a
Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1908. évi április hó 26-án.

M. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lukács. Hazay.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az **összes rovarokat gyorsan és alaposan**
kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2 — koronaert kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **Poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koro-
nára kapható minden jobb drogeriában, fűszer- és testák kereskedésében,
ahol TIRGRAM Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM”
névre. **Gyár: Budapest, IV. ker., Károly utca 1.**

Kapható Léván: Klein Benő, Silbinger Zsigmond, Wiheim Gizella, Blum R.,
Kertész Lajos, Knapp Ignác.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől
szébb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden
alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb
esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz,
hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcbőrtét úgy, hogy
igen hosszú idő gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi
gyógyszerész **Margit-Créme**-jével elért, (különösen Francia- és
Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű,
ártalmatlan és az **arc minden tisztáltsága** (szepülő
folt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert
utánozzák — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a
Margit-crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a
feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem
birta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a **Margit-
Crème** mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb,
tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat
mindenfélével kengetni és használjunk oly szert, melyet angol,
amerikai- és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mert egyedül
biztos és ártalmatlan szert az **arc szépítésére** és a szépség
megőrzésére. — Ez a világhírű szépítőszert a **Földes-féle Margit-
Crème** mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az
arc bőrét, eltünteti a **szeplőket, májfoltokat, kiütéseket,
bőrrakát, miteszert, arc- és kézvörösséget**. Az arc ideális,
szép, tiszta és ifjú lesz s amellet a Margit-Créme teljesen
ártalmatlan.

Egy tégely ára **1 korona**, Margit-zsappan **70 fillér** és
Magit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) **1 korona 20 fillér**.
— Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle
Margit-Créme kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában,
ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek
így címezve írni: **Földes Kelemen** gyógyszerész, **Arad**

Főraktár **Léván: Dezséri Boleman** és **Medveczky
Sándor** gyógyszerárakban,

Uj kávé árák.

Valódi Brazíliai különlegességek.

Természetes színű (nem festett.) Korona.

I. Minőségű Brazíliai Cuba minőség 1 kilo . . .	3. —
I. „ „ Gyöngy erős és zamatos 1 kilo . . .	3. —
I. „ „ Óriási nagyszemű Ceylon minőség 1 k. . .	3. 60
I. „ „ Brazíliai Santos kávé 1 kilo . . .	2. 60
Valódi arabiai moccá igen erős 1 kilo . . .	3. 70

Fentem kívül van még raktáron valódi észak- és
nyugatindiai Portorikó-, Cuba-, Gyöngy-, lamaikai-, Cey-
lon-, Kék Jáva- és Arany Jáva kávé napi áron.

Most érkezett friss Déli áruk, szardínia-, Oroszhalak-
Caviár-, Csokoládé-, Szalon cukorkák-, igen finom tea-,
rum-, Cognac-, bor-, pezsgő-, sajt-, turó stb. **kapható:**

Kern Testvéreknél Léván.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára
— újonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő
közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor
szívesen látom és szaksterű magyarázatokkal készséggel
szolgálok.

Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzcséplő
készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban
valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

MAYFARTH PH. és TSA.

szabadalmazott

önműködő „Syphoniá”-ja
mégis a legjobb permetező

szőlőknek,

komlós

ültetvényeknek.

Gyümölcsfa-károsítók

kiirtására,

levéltettség ellen való védekezésére, a szegecs és tor-
máncs stb- megsemmisítésére.

Hordozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15,
60 és 100 liter folyadék számára **petróleum-keverő-ké-
szülékkel** vagy anélkül.

Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől.

MAIFARTH PH. és TSA.

gépparak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő
gépek számára.

Több mint 560 arany-, ezüst-éremmel kitüntetve.

Bécs III, Taborstrasse 71.

Kimerítő képes árjegyzékek ingyen — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.